

Protokoll fört vid enskild föredragning

Finansavdelningen
Allmänna byrån, F1

Beslutande
Minister
Roger Höglund

Föredragande
Jurist
Thomas Löfwenhierta

Justerat
Omedelbart

Nr 76

Utkastet till regeringens proposition till riksdagen med
förslag till lag om ändring av mervärdesskattelagen och
vissa andra lagar

ÅLR 2022/9152

194 F1

Beslut

Beslutades att lämna utlåtande **enligt bilaga 1, F122E59.**

Hänvisning
VM108:00/2022

Kontaktperson
Jurist Thomas Löfwenhierta

Finansministeriet
Statsrådet
kirjaamo.vm@gov.fi

Finansministeriet
Statsrådet
pauliina.pitkanen@gov.fi

Ärende

Utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av mervärdesskattelagen och vissa andra lagar

Finansministeriet har den 4 november 2022 begärt landskapsregeringens utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av mervärdesskattelagen och vissa andra lagar.

I propositionen föreslås det att mervärdesskattelagen, lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen, lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ och lagen om skatt på vissa försäkringspremier ändras. Syftet med propositionen är att genomföra undantaget från skatteplikt enligt artikel 146.1 c i mervärdesskattedirektivet genom att undanta sådana varuförvärv som görs av aktörer som bedriver internationell välgörenhetsverksamhet och filantropisk verksamhet från skatteplikt, när de förvärvade varorna förs ut ur gemenskapen som ett led i sin välgörenhetsverksamhet eller filantropiska verksamhet.

Enligt mervärdesskattedirektivet kan undantag från skatteplikt beviljas antingen genom tillämpning av direkt undantag från skatteplikt eller genom tillämpning av förfarandet för återbäring. När varor förvärvas för verksamheten känner man inte nödvändigtvis ännu till vad varorna slutligen används för eller var de används. I en sådan situation kan det undantag från skatteplikt som föreslås i propositionen och som gäller enbart varor som förs ut ur gemenskapen beviljas endast genom tillämpning av förfarandet för återbäring. Förfarandet för återbäring kan också bedömas vara mindre utsatt för missbruk, eftersom återbäring ska sökas separat och förutsättningarna för återbäring kontrolleras innan återbäringen betalas ut.

Rätten till återbäring ska gälla en situation där varor förs ut ur gemenskapen som en del av sådan välgörenhetsverksamhet eller filantropisk verksamhet som ett allmännyttigt

samfund eller religionssamfund bedriver utanför gemenskapen och som är av fortlöpande natur. Rätten till återbäring gäller således inte till exempel varor som en lokal förening som bedriver allmännyttig verksamhet skaffar för en enskild biståndstransport till katastrofoffer, när sådan filantropisk verksamhet inte ingår i föreningens normala verksamhet. Med välgörenhetsverksamhet och filantropisk verksamhet avses till exempel humanitärt bistånd och utvecklingssamarbete. Det är fråga om verksamhet utan vederlag. Som sådan filantropisk verksamhet som berättigar till återbäring betraktas till exempel nödhjälp för att trygga de grundläggande behoven hos människor i utsatt ställning. Sådan välgörenhetsverksamhet som berättigar till återbäring är till exempel undervisningsverksamhet som ordnas i det mottagande landet, såsom ordnande av utbildning i första hjälpen, förebyggande hälsovårdsarbete och verksamhet som hjälper samhällen att förbereda sig för olika katastrofer eller för klimatförändringens konsekvenser. Som välgörenhetsverksamhet betraktas också till exempel verksamhet som förbättrar beredskapen i skolorna, katastrofberedskapen, vattentjänsterna eller saniteten i det mottagande landet. Av administrativa skäl betalas enligt det föreslagna 2 mom. inte återbäring, om återbäringsbeloppet är mindre än 400 euro.

Enligt uppgifter från de filantropiska organisationerna för endast ett fåtal sådana organisationer som bedriver internationell filantropisk verksamhet ut varor som omfattas av det återbäringsförfarande som föreslås i lagförslaget. Filantropisk verksamhet som riktas utanför gemenskapen bedrivs i allmänhet så att de varor som behövs för verksamheten förvärvas till exempel i det mottagande landet eller ett närområde till det mottagande landet i stället för att varorna förs ut ur Finland. Mängden varor som förs ut är beroende av antalet kriser och katastrofer och varierar således betydligt från år till år. Den mängd varor som religionssamfund för ut bedöms vara liten. Det bedöms att religionssamfunden för närvarande ger internationellt stöd huvudsakligen så att de stöder filantropiska organisationernas verksamhet till exempel genom donationer i stället för att själva bedriva filantropisk verksamhet utanför gemenskapen.

Bestämmelsen om återbäring i mervärdesskattelagen ska för enhetlighetens skull även tillämpas på utförsel från en annan del av Finland till landskapet Åland och från landskapet Åland till en annan del av Finland eller till en annan medlemsstat. I 25 a § lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen föreslås det att skatt som betalas på införsel mellan landskapet Åland och övriga Finland och det tidsmässiga hänförandet av det avdrag som görs på basis av den ska upphävas som onödig. Tullen fattar för närvarande förtullningsbeslut också om sådan införsel, så de allmänna bestämmelserna i mervärdesskattelagen om tidsmässigt hänförande i 135 a § 2 mom. och 141 § 4 punkten i mervärdesskattelagen kan tillämpas i dessa fall. Av samma orsak föreslås det att lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ ändras så att Tullens lagstadgade skyldighet att lämna uppgifter till Skatteförvaltningen också ska gälla införsel mellan landskapet Åland och övriga Finland.

Lagstiftningsbehörighet

Lagstiftningsbehörigheten inom beskattningen är delad mellan landskapet Åland och riket. Landskapet Åland har enligt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen för Åland (ÅFS 1991:71) lagstiftningsbehörighet avseende landskapet tillkommande tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, landskapet tillkommande närings- och nöjesskatter, grunderna för avgifter till landskapet och kommunerna tillkommande skatter. Enligt 27 § 36 punkten i självstyrelselagen för Åland har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om skatter och avgifter med de undantag som nämns i 18 § 5 punkten.

Förslaget gäller huvudsakligen mervärdesskatt, som är en indirekt skatt och riket har lagstiftningsbehörighet avseende indirekta skatter enligt 27 § 36 punkten i självstyrelselagen.

Lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (FFS 768/2016) och lagen om skatt på vissa försäkringspremier (FFS 664/1966) är direkt tillämpliga i landskapet då de berör områden som tillhör rikets lagstiftningsbehörighet.

Till följande delar finns även blankettlagstiftning i landskapet som gör motsvarande lag i riket tillämplig i landskapet Åland.

I mervärdesbeskattningen i landskapet tillämpas lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (FFS 1266/1996) (kallad undantagslagen). Den föreslagna ändringen genomförs även i landskapet genom att undantagslagen gör den finländska mervärdesskattelagen (FFS 1501/1993), med vissa undantag, tillämplig till denna del på Åland.

Landskapsregeringens synpunkter

Landskapsregeringen observerar att återbäringen inte ska gälla staten eller kommunerna. För att åstadkomma neutralitet när det gäller förvärv, har landskapet Åland och de kommuner som hör till landskapet Åland, vad som föreskrivs om kommuner istället enligt 130 § i mervärdesskattelagen rätt till återbäring från staten av skatt som inkluderats i ett förvärv och från vilken avdrag inte får göras eller för vilken återbäring inte betalas. Det är därför ett separat återbäringsförfarande på varuförvärv för internationell filantropisk verksamhet inte skapas för att det skulle endast öka statens och kommunernas administrativa börda.

Lagförslaget berör landskapet Åland främst gällande de mindre ändringar i den s.k. undantagslagen. Bestämmelsen om återbäring i mervärdesskattelagen utökas att gälla gentemot Åland och diverse myndighetsadministrativa åtgärder som det tidsmässiga hänförandet av avdraget ska upphävas för att den allmänna regleringen ska gälla samt att

tullens lagstadgade skyldighet att lämna uppgifter till Skatteförvaltningen också ska gälla införsel mellan landskapet Åland och övriga Finland. I beredningen av utlåtandet har inte uppstått skäl för landskapsregeringen att invända mot sakinnehållet i det utkast till proposition som landskapsregeringen har fått ta del av.

Minister

Roger Höglund

Jurist

Thomas Löfwenhierta

FÖR KÄNNEDOM

Ålands lagting, info@lagtinget.ax

Finansminister Annika Saarikko, annika.saarikko@vm.fi

Riksdagsledamot Mats Löfström, mats.lofstrom@riksdagen.fi